

Butlletí Informatiu de Ceràmica

Escola de Ceràmica. La Bisbal. (Girona)

juliol 1980 no 7

Arqueologia

SISTEMES DE COCCIÓ UTILITZATS DURANT L'EDAD DELS METALLS

Els forns de coure terrissa que utilitzaren les poblacions de l'Edad dels Metalls, els coneixem força bé gràcies a les troballes que s'han fet dins els termes de Sévrier (Alta Savoia), de Hachenheim i de Marlenheim-Fessenheim (Baix Rin) entre molts d'altres.

En aquest cas ens referim particularment al forn descobert en el jaciment litoral de Crêt-de-Châtillon, a Sévrier, descrit per A. Bocquet i J.-P. Couren (1974), que pel context arqueològic on va aparèixer, s'ha pogut atribuir, cronològicament, a l'etapa final de l'edat de Bronze.

Malgrat que se n'han conservat tan sols parcialment les parts fonamentals, s'han pogut reconstruir quasi totalment. Aquestes parts, són:

1. La cambra de cocció
2. L'alandier
3. El fogar

1. La cambra de cocció. Té forma de cubeta, amb una base constituïda per solera circular plana, d'uns 3-4 cm. de gruix. La superfície presenta una sèrie de perforacions excepte el sector central que té aproximadament, 17 cm. de diàmetre. Sobre aquesta base reposa una corona de parets verticals de 3 cm. de gruix i de 16 a 17 cm. d'altura.

El llavi de la primera corona devia anar adossat a un altre corresponent a una segona corona, aquesta de parets obliqües, convergents cap amunt, d'un gruix de 2 a 3 cm. i 25 cm. d'altura.

La part de sobre devia ésser obturada per una placa amb el centre perforat per una xemeneia cilíndrica d'uns 17 cm. de diàmetre i 7 d'altura.

Sota la placa superior s'obre una mira ogival de la qual tan sols es conserva una paret lateral.

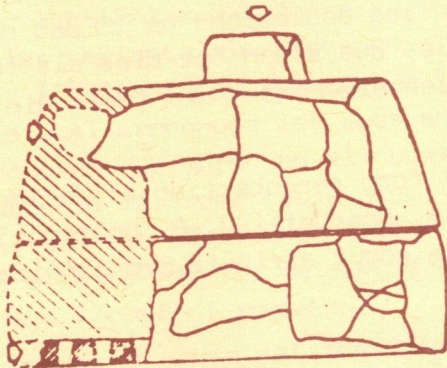
Entre llavi i llavi de les dues corones esmentades, es devia col·locar un xurro de fang a fi d'aconseguir una hermeticitat més perfecta a l'fora de tancar la cambra.

La solera de la cambra, que es conserva gairebé completa, presenta una sobrecocció idèntica a la que es troba a la paret de la seva corona. En canvi, a l'altre costat de la solera no es veuen les traces típiques d'haver estat cremat per les flames. Tot això fa suposar que la cambra reposava sobre les vores de la cubeta de l'alandier i era sostinguda per una columneta que recolzava sobre la zona no perforada de la solera, tal com podem observar en la reconstrucció reproduïda en el dibuix que acompanya al text (fig).

2-3. El que no podem saber sobre la construcció d'aquest forn és de quina manera eren fets el fogar i l'alandier. Podrien ser de pedra, de fang, o bé podrien haver estat excavats en el sòl, tal com trobem en altres forns que ens documenten aquest aspecte que desconeixem en el cas del forn de Sévrier.

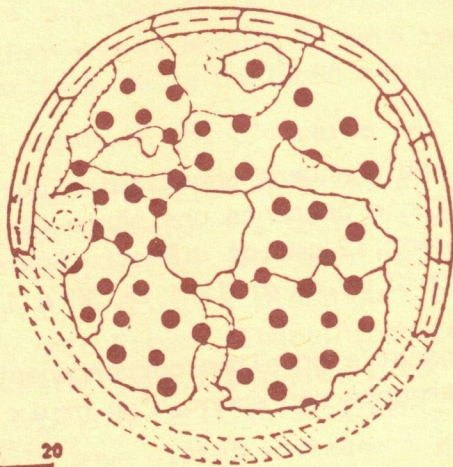
En conclusió, es pot afirmar que el forn que hem descrit tenia una cambra de cocció d'uns 120 litres de capacitat i, segons que sembla, era desmontable. S'hi col·locaven

terrisse fetes a mà, força grolleres, restes de les quals es troben disperses pels voltants del forn, i molt probablement eren sostingudes amb l'ajud de rodets fetes de fang, tal com es fa, encara avui.

1

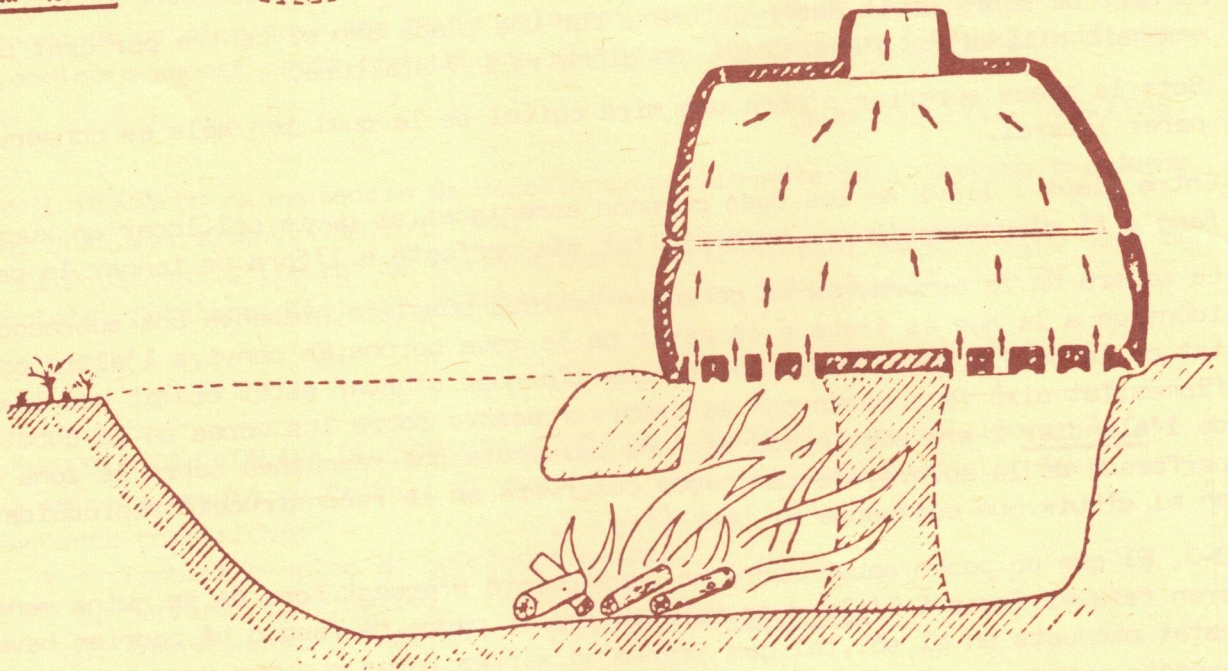
Reconstrucció de la cambra de cocció.
Vista lateral de la cambra.

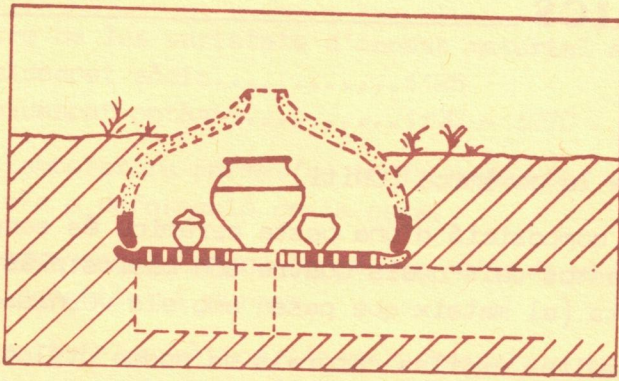
2

Corona de base amb la solera perforada.

cm 10 20

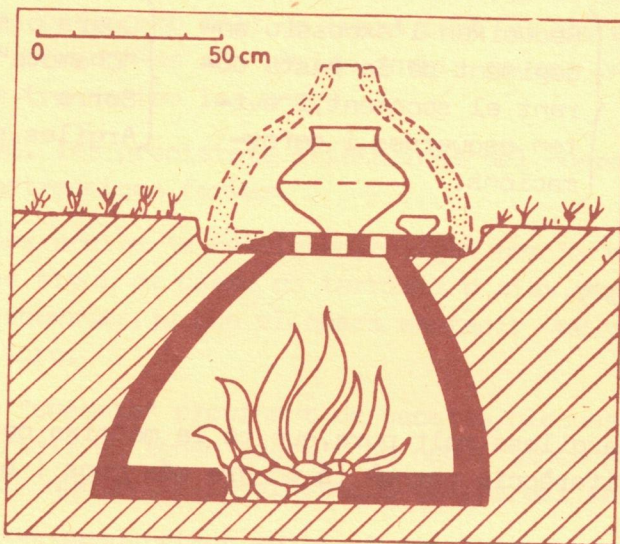
Reconstrucció del forn de Sévrier

Reconstrucció del forn localitzat a MARLENHEIM - FESSENHEIM
(Baix Rin) segons L.G. WERNER.

La solera tenia perforacions a tota la superfície llevat de la part central, la qual cosa fa suposar l'existència d'una columna suport.

Cronològicament aquest forn s'atribueix al període Hallstàtic.

Reconstrucció del forn d'AVHENHEIM, segons J.J. HATT.

El fogar i l'alandier són de forma clipsoïdal i excavats en el sòl.

La solera amb perforacions de la mateixa manera que les ja descrites, però en aquest cas es trobava en el mateix nivell del terra.

Aquest forn correspon al període del Bronze final.